

mgr Aneta Aleksandra Duda

ORDYNAT OŁYCKI JANUSZ RADZIWIŁŁ I JEGO RODZINA.
SPOŁECZNO-EKONOMICZNY OBRAZ POLSKIEJ RODZINY ARYSTOKRATYCZNEJ
OD II POŁOWY XIX DO 1939 ROKU

STRESZCZENIE

W pracy ukazano życie członka arystokratycznego rodu Janusza Radziwiłła i jego bliższej i dalszej rodziny w aspekcie społecznym i gospodarczym na przestrzeni od połowy wieku XIX do 1939 r. Książę Janusz Radziwiłł, XV i ostatni ordynat na Ołyce, jednej z trzech najstarszych polskich ordynacji, został przedstawiony jako członek rodziny o wielowiekowych tradycjach, arystokrata oraz właściciel majątku w Nieborowie, Szpanowie na Wołyniu i pałacu w Warszawie.

Zaprezentowanie stylu życia berlińskiej linii Radziwiłłów, z której wywodził się książę, a z którą był niezwykle związany, pozwoliło na uwypuklenie cech arystokracji polskiej w II połowie wieku XIX i pokazanie zmian, jakie zaszły w obrębie tej sfery w I połowie wieku XX. Zestawienie kwestii związanych z wychowaniem pokolenia ojca Janusza – Ferdynanda, samego ordynata i jego dzieci w religijnej, pielęgnującej wartości patriotyczne rodzinie stworzyło obraz domu konserwatywnego, w którym przestrzegano niezmiennych wartości. Dominował wśród nich szacunek wobec Kościoła, tradycji rodowej i starszych członków rodziny, co nie uległo zmianie w wychowaniu kolejnych pokoleń przy akceptacji przemian cywilizacyjnych.

Omówiono funkcjonowanie Janusza i jego rodziny na gruncie społecznym i towarzyskim, co obejmowało zarówno szeroko pojętą działalność publiczną, dobroczynną, jak i formy życia towarzyskiego, takie jak przyjęcia i bale, polowania, podróże, zainteresowanie sztuką i muzyką.

W pracy scharakteryzowano prowadzenie działalności gospodarczej w dobrach mazowieckich i wołyńskich należących do księcia Radziwiłła. Zanalizowano wielowymiarowe działania odnoszące się do gospodarki rolno-hodowlanej oraz produkcyjnej w zakładach przetwórczych – w cukrowni i tartakach. Przedstawiono też funkcjonowanie rezydencji mieszkalnych wraz z rolą służby oraz omówiono pokrótce historię renowacji zamku w Ołyce, będącego jedną z historycznych siedzib rodziny.

mgr Aneta Aleksandra Duda

OLYKA'S ENTAIL JANUSZ RADZIWILL AND HIS FAMILY.
A SOCIO-ECONOMIC VIEW OF THE POLISH ARISTOCRATIC FAMILY FROM THE
MIDDLE OF THE 19TH CENTURY UNTIL 1939.

Abstract

The thesis presents the life of a member of the aristocratic family of Janusz Radziwill and his close and distant family in the social and economic aspect, over the period from the mid-19th century until 1939. Prince Janusz Radziwill was the fifteenth lord of Olyka's manor and one of the three oldest Polish entails. The author presents him also as a member of the aristocratic family with centuries-old tradition as well as the owner of Nieborów, Szpanów and Wołyń estates and the palace in Warsaw.

Firstly, the author considers the lifestyle of the Berlin Radziwill bloodline from which the prince came and whom he was extremely associated with. In particular, this allows the author to highlight the features of the Polish aristocracy in the second half of the 19th century and show the changes that took place within this sphere in the first half of 20th century. The author also discusses the issues related to the upbringing of the generation of Father Janusz – Ferdynand and his children in a religious family that cultivates patriotic values. This creates a picture of a conservative home in which values did not undergo changes, heavily dominated by respect for the Church, family tradition and older family members. Interestingly, these values remained uninterrupted in the education of subsequent generations, despite the fact that the civilization changes were accepted by the family.

Furthermore, the author discusses the functioning of Janusz and his family in the social context. This includes both broadly understood public and philanthropic activities, as well as forms of social life, such as parties and balls, hunting, travel, interest in art and music.

Finally, this work characterises the contemporary business model in Masovian and Volyn estates which belonged to Prince Radziwill. In particular, the author analyses multidimensional measures related to agricultural and livestock farms and production economy in processing plants, i.e. in sugar factories and sawmills. The author presents the dynamics of residential estates along with the role of service. Moreover, the author briefly

discusses the history of the renovation of the castle in Olyka which is one of the family's historic residences.